

De heldere cirkel van licht

Het woord licht wordt in het boeddhisme en in de boeddhistische teksten vaak gebruikt. Zo is het boeddhabbeeld op een altaar in een Zentempel niet een weergave van de historische Boeddha Shakyamuni, maar van Amitabha, een woord dat 'oneindig licht' betekent, de Boeddha van Oneindig Licht. Zenmeester Hongzhi, de Chinese Zenmeester uit de twaalfde eeuw, sprak vaak over "het je vestigen in de heldere cirkel van licht".

Licht symboliseert de eenheid en de verscheidenheid. Want wanneer we licht op een prisma schijnen, dan wordt de bundel opgesplitst in de vele kleuren zoals we die soms zien in de regenboog. Het witte licht wordt opeens een veelvoud. En zo is ook alles wat we zien een veelvoud: de blauwe lucht, de groene bladeren van de bomen en planten, de rode tomaat, de bruine aarde, de kleur van onze huid die van heel licht roze naar donkerbruin, bijna zwart gaat. Al die kleuren zijn aspecten van het ene licht, het heldere witte licht.

En zoals het gaat in onze menselijke wereld, we houden vast aan het ene en dan maken we onderscheid met het andere. En het is alsof het rood tegen het blauw zegt: "Jij bent minder, jij hoort hier niet, jouw plek wil ik hebben".

Wanneer we diep in ons zelf kijken, dan zien we in de geest en in de zintuigen als het ware dit kleine prisma zitten. Het licht van ons gewaarzijn, het helder licht en dat is waar Amitabha voor staat, wordt opgebroken in de vele kleuren die we om ons heen zien. Ik kan ook zeggen in de vele geuren die we kunnen ruiken, in de vele smaken die we kunnen proeven en de vele vormen die we kunnen aanraken. Een verscheidenheid die de wereld mooi maakt, die de wereld interessant maakt. Want als er geen kleuren zouden zijn zoals in een droomloze slaap, dan is er geen wereld om van te genieten, is er geen wereld om te beleven.

Maar wanneer we het zicht zijn verloren op het ene witte Licht dat zich manifesteert door middel van die vele kleuren, dan is het al gauw dat de ene kleur ruzie gaat maken met de andere. En dan wordt die mooie wereld een hel voor onszelf en voor de ander.

Onze meditatie is het terugkeren, het terugkeren naar die plek voorbij het prisma – om het zo uit te drukken. Om de eenheid weer te ervaren. Net zoals je voor een gebrandschilderd raam staat, het licht door het raam ziet komen en er de vele kleuren zijn. Dat zal nooit ophouden. Maar door het verhelderen van onze geest en de zintuigen, kunnen we weer zien dat al die kleuren niet meer zijn en niet minder dan het heldere licht van jouw gewaarzijn dat in zichzelf geen onderscheid kent, geen kleuren, geen licht en donker. Het is de 'heldere cirkel van licht' waar Hongzhi over spreekt en waar wij ons in kunnen vestigen. Dan kunnen we van deze wereld genieten in al zijn veelvoud, wetend dat het een uitdrukking is van het Ene.

Dus keer terug naar die eenvoud door te verzachten, te ontspannen, vriendelijk te worden en stil te worden. Want de differentiatie begint al bij het eerste benoemen. Zelfs het benoemen is overbodig. Ben werkelijk stil en dan is het Ene in het al en alles is in het Ene.

* * * * *

Eerw. Baldwin Schreurs
Zondag 25 oktober 2023